
**EL TRADUCTOR JURÍDIC:
UNA PROFESSION AMB FUTUR**

ESTELA MARQUÉS I AGUT
ESTHER MONZÓ I NEBOT

ÍNDEX

1. Introducció _____	3
2. Estructura de les sentències angleses _____	4
2.1. El llenguatge _____	6
3. Estructura de les sentències en català _____	7
4. Comparació _____	11
5. El text original: l'anàlisi _____	12
6. El procés de traducció _____	13
7. El text traduït _____	15
8. Conclusió _____	18
9. Apèndix _____	19
10. Llista de vocabulari _____	41
11. Bibliografia _____	44
12. Agraïments _____	45

1. INTRODUCCIÓ

La situació del català dins l'administració no és precisament favorable i aquesta és la principal causa per a l'escassa producció de textos jurídics, originals i traduïts. Però, malgrat aquesta situació que podria conduir-nos al pessimisme, cal tenir esperança en el futur i obrir els ulls i les ments a possibilitats que avui dia ja no semblen tan llunyanes. Gràcies a Andorra, el català és la llengua oficial d'un estat, la qual cosa voldria dir que, en el cas que aquesta s'incorporàs a la Unió Europea, s'haurien de traduir molts i molts textos de caire jurídic al català; a més a més, actualment, s'estan produint propostes per a ampliar els àmbits d'ús de les llengües de l'Estat espanyol a l'administració central. Per tot això, confiem en el futur i creiem que els estudis sobre la traducció jurídica al català podrien tenir un futur molt profitós.

Amb el nostre treball pretenem reflexionar sobre aquest tema tan poc estudiat i, com que som estudiants de traducció, tractarem un text jurídic anglés i la nostra proposta d'equivalència al català. Tanmateix hem de ser més específiques i triar un gènere concret. La nostra elecció ha estat la sentència, ja que trobem que és la culminació d'un llarg procés, un judici, i, per tant, molt important dins el sistema.

Pel que fa a la llengua de partida, hem triat l'anglès, perquè a més de ser la nostra llengua B, exerceix un paper molt important dins les relacions internacionals.

No aspirem, és clar, a arribar a explicar de manera profunda i detallada totes les característiques de les sentències, del llenguatge jurídic i del procés de traducció. Tan sols pretenem oferir una visió general de les experiències d'unes estudiants en afrontar aquesta mena de text. Per això, no gosem traduir tota una sentència, atès el caire tan seriós que podrien adoptar les conseqüències d'una traducció en aquest camp. Tenint en compte que, com a estudiants de primer cicle, les nostres possibilitats de completar amb èxit aquesta empresa serien limitades, hem decidit agafar un fragment que, com a cas hipotètic, seria publicat en un llibre de text que introduís alumnes no especialitzats en el llenguatge i el sistema jurídic anglesos. Així ens assegurem també que els nostres companys interessats en el tema troben en el nostre treball reflexions que els resulten properes.

Abans de començar, voldríem fer un esment especial a la tasca de documentació, ja que aquesta és molt important en tot procés de traducció, però encara més quan es tracta d'un text d'especialitat. A més a més, en aquest centre la documentació és una idea en què els encarregats de la formació de traductors insisteixen molt. Seguint, doncs, les seues indicacions, ens hem documentat de la manera que tot seguit passem a exposar-vos.

El primer pas una vegada vam tenir la sentència britànica a les nostres mans va ser intentar aconseguir textos paral·lels en ambdues llengües. Els vam analitzar en totes les dimensions que vam considerar oportunes i en vam fer una comparació per tal d'endinsar-nos tan com poguéssim en els diversos aspectes d'aquest tipus de text i familiaritzar-nos-hi. Després d'això, vam prendre els problemes terminològics i vam intentar solucionar-los amb el mateix text paral·lel en català, tota mena de diccionaris, articles sobre llenguatge jurídic, altres textos, escrits o audiovisuals, i fonts orals.

2. ESTRUCTURA DE LES SENTÈNCIES ANGLESES

Com a primer pas per a la traducció, pretenem familiaritzar-nos amb el tipus de text a què pertany el nostre text original. Amb aquesta finalitat hem seleccionat un parell de sentències en la llengua de partida i a continuació us oferim una anàlisi d'un d'aquests textos.

En primer lloc, voldríem examinar l'estructura externa en què es disposa una sentència britànica, amb els corresponents tractaments tipogràfics. Així, com podeu veure més clar en la sentència que adjuntem (vegeu a l'apèndix, Sentència 1: Text paral·lel britànic) diferenciem les parts següents:

1. Nom del cas (en negreta, en rodona i amb un tipus de lletra més gran) i codi (centrat, en negreta i en rodona).
2. Tribunals on s'ha vist la causa anteriorment (amb majúscules).¹
3. Noms dels jutges que la van veure (amb majúscules i acompanyats dels càrrecs).
4. Data en què es va dictar sentència (amb majúscules).
5. Tribunal on es veu la causa actualment (amb majúscules).
6. Noms dels jutges que hi intervenen (amb majúscules i acompanyats dels càrrecs).
7. Data en què es dicta sentència (amb majúscules).
8. Resum dels aspectes que es tracten en el cas, incloent-hi lleis i precedents (en cursiva).
9. Nom del/s jutge/s (amb majúscules i en negreta), introduint el seu parlament.
10. *Judgment*: Decisió final del o dels jutges² amb l'argumentació que els hi ha menat (en rodona).
11. Sentència definitiva (en cursiva).
12. Noms dels *solicitors* (en cursiva) acompanyats per les parts a què representen (entre parèntesis).
13. Nom del *barrister* (en rodona).

Si voleu veure l'estructura de manera esquemàtica, vegeu l'apèndix (Esquema 4: Estructura del text paral·lel).

I això és tot pel que fa a una primera anàlisi formal. Tanmateix ens cal encara una anàlisi més acurada del text que ens permeta captar totes les seues dimensions i traduir-les correctament.

ANÀLISI DEL TEXT PARAL·LEL

1. MARC ENUNCIATIU

A. *Autor*: Court of Appeal

B. *Font*: All England Law Reports

C. *Tipus de publicació*: repertori de sentències (documentació oficial)

D. *Data*: 31 de juliol de 1990

E. *Àrea temàtica*: incompliment de contracte (tema jurídic)

F. *Públic*: especialitzat o interessat en aquest cas per qualsevol motiu (p.ex. estudiants)

¹ Els punts 2, 3 i 4 es donen en el cas que la sentència siga emesa per un tribunal d'apel·lació.

² En el sistema judicial anglès els casos poden presentar-se davant tres jutges o davant un jutge i un tribunal, depenent del tipus de tribunal on es veja la causa.

G. *Extensió*: text complet

2. EL TEXT

A. *Tipus*: combina l'exposició, amb l'argumentació i l'exhortació

B. *Dimensió comunicativa*:

1. *Registre*:

a) *camp*: jurídic

b) *tenor*: molt formal

c) *mode*: escrit per ser llegit

2. *Dialecte*:

a) *temporal*: contemporani (tot i que arcaïtzant)

b) *geogràfic*: no marcat

c) *social*: cerimonial

d) *estàndard*: no estàndard (argot jurídic)

e) *idiolecte*: marcat

C. *Dimensió pragmàtica*:

1. *Intencionalitat*: instruir, ordenar

2. *Màximes conversacionals*: viola la màxima de quantitat a causa del caràcter jurídic (cerimoniós) del text

3. *Acte de parla*: directiu

4. Elements de *cohesió* i *coherència*: formals

D. *Dimensió semiòtica*:

1. *Referències* al sistema jurídic, a altres casos i a lleis

2. *Discurs*: neutre

3. *Gènere*: sentència

4. *Tipus de text*: instructiu sense opció

Tot seguit, passem a presentar l'anàlisi de les formes d'elocució que apareixen en aquest mateix text (vegeu Esquema 5: Formes d'elocució en el text paral·lel anglés). I així ens trobem amb un fragment expositiu des del principi (nom del cas) fins a la relació dels fets. A continuació apareix el sumari de la decisió, que és un fragment expositiu-argumentatiu. A les *Notes*, com és d'esperar, apareix de nou l'exposició que continua fins al sumari del judici anterior, on tornem a trobar una exposició combinada amb l'argumentació. Com és evident, quan s'esmenten els advocats que hi van intervenir, això es fa d'una manera expositiva. De tot açò s'extrau que en la primera part predomina l'exposició.

La segona part és la més important en una sentència i constitueix el cos de la decisió judicial. En el cas que hem analitzat ens trobem amb el parlament de tres jutges, tot i que aquest nombre pot variar segons el tipus de tribunal. Aquesta part, anomenada «judgment», la inicia el primer jutge amb una breu introducció dels fets demostrats que concerneixen el cas, la qual cosa es fa de forma expositiva. Com a variant de l'esquema general, s'inclou dins l'exposició esmentada un extracte d'un contracte, que constituïria, com és normal, una exhortació, tot i que s'inclou en l'exposició dels fets.

Tot seguit observem el bloc argumentatiu on el jutge exposa fets i casos precedents que serviran de fonament a les consideracions que el menaran a la seua decisió final. I en darrer lloc, trobem l'objectiu de tota sentència: la decisió judicial. Aquesta es presenta d'una manera clarament

exhortativa.

Després, prendrà la paraula el segon jutge. En aquest cas ho fa de manera molt breu i es limita a exposar la seua conformitat amb la intervenció del primer jutge. En acabar, comença el tercer jutge amb una exposició a la qual seguirà una nova argumentació, on s'inclouen també alguns casos precedents i les seues pròpies consideracions sobre el cas. A això segueix la seua decisió (fragment exhortatiu), que coincideix amb la de la resta de jutges.

Una vegada acaben els jutges les seues intervencions, trobem en la sentència l'esperada decisió final, de caràcter exhortatiu, on veiem el resultat d'aquest judici i els recursos legals que pot originar.

Les dues línies finals exposen els noms dels *solicitors* amb les parts per les quals actuaven i el nom del *barrister*.

Com a síntesi del que acabem de dir, hem traçat un esquema de les formes d'elocució que no contempla les particularitats, sinó que es limita als trets generals i que adjuntem a l'annex (vegeu Esquema 3: Formes d'elocució en les sentències britàniques).

2.1. El llenguatge

En afrontar per primera vegada un text jurídic en anglés, el primer que ens ha copsat ha estat la dificultat en la seua comprensió. Tanmateix, aquesta és una de les característiques del llenguatge jurídic i el text que analitzem n'és una bona mostra.

Entre aquestes característiques, trobem que la més important és que aquest és un dels registres menys espontani i menys comunicatiu, això és, no respecta la màxima pragmàtica de quantitat i un exemple podria ser-ne la utilització de doblats i fins i tot de triplets. Ací us mostrem alguns exemples extrets del text paral·lel anglés:

Doblats

- «visitor or guest» [lí. 14]
- «security or safety» [lí. 165]
- «condition and restriction» [lí. 164]
- «duties and responsibilities» [lí. 163]

Triplets

- «disclose, publish or reveal» [lí. 13]

Una de les finalitats d'aquest ús és intentar evitar possibles ambigüitats i assegurar-se que el missatge rebut siga exactament el que hom vol expressar, ja que el llenguatge jurídic s'empra en un tipus de textos la interpretació dels quals dona pas a repercussions molt importants («national security, territorial integrity, or public safety» [lí. 165]). De tota manera, hi ha altres motius, com ara allunyar-se de la resta de la gent i així mantenir l'estatus o el poder establert; d'aquesta manera s'assegura, a més, la validesa del missatge. A aquest fi contribueix també la utilització dels anomenats «Terms of Art» que són termes tècnics únics d'un llenguatge específic i que, per tant, van dirigits a persones que coneixen l'argot. Exemples d'aquests termes podrien ser:

- «injunction» [lí. 22]
-

«interlocutory appeal» [lí. 48]
«defendant» [lí. 12]
«writ» [lí. 21]
«covenant» [lí. 27]
«plaintiff» [lí. 90]

També trobem altres termes que, tot i no ser específics del llenguatge jurídic, hi adquireixen un sentit especial:

«counsel» (consell / advocat) [lí. 143]
«judgment» (opinió / sentència final) [lí. 57]
«exercise» (practicar / fer ús d'un poder o d'un dret) [lí. 163]

En ser aquest un llenguatge emprat durant molts anys quasibé de la mateixa manera, hi han sobreviscut termes ara arcaïtzants i fórmules i estructures fixes que fan que hi prevalga un caràcter formal i fins i tot cerimonial, ritual. Exemples d'aquest grup podrien ser:

termes arcaïtzants

«versus» [lí. 1]
«view» [lí. 176]
«hereafter» [lí. 133]
«infringed» [lí. 171]
«scintilla» [lí. 185]

fórmules i estructures textuais fixes

«Held» [lí. 26]
«X v. Y» [lí. 1]
«Appeal dismissed» [lí. 235]

Amb aquest apartat hem pretés donar una visió general dels elements que caracteritzen el llenguatge jurídic anglés, els quals es concentren en els aspectes següents: lèxic, estructures textuais i elements de cohesió i coherència.

3. ESTRUCTURA DE LES SENTÈNCIES EN CATALÀ

Normalment un gènere no segueix exactament totes les pautes d'un model comú. Això, però, no sembla tan normal en els textos jurídics, ja que es troben regulats per una sèrie de lleis; les que fan referència a les sentències són la Llei d'Enjudiciament Civil i la Llei d'Enjudiciament Criminal. A continuació volem oferir-vos uns comentaris sobre la Llei d'Enjudiciament Civil.

Segons aquesta llei, una sentència ha de començar amb les següents indicacions:

- a) lloc i data;
- b) Jutge o Tribunal que la dicta;

- c) noms, domicili i professió de les parts contendents i el caràcter amb que litiguen;
- d) noms dels seus advocats i procuradors;
- e) l'objecte del plet;
- f) si és el cas i abans dels considerants, el nom del Magistrat Ponent.

Aquesta llei continua així:

En paràgrafs separats iniciats amb el mot *resultant* es consignaran amb claredat i amb la concisió possible les pretensions de les parts i els fets en què les funden que haguessin estat al·legats oportunament i que estiguin vinculats amb les qüestions que hagin de resoldre's. El darrer *resultant* es reserva per consignar-hi si s'han observat les prescripcions legals en la substanciació del judici i, en el cas que no fos així, s'indicarien els defectes o omissions que s'hagin comès.

També en paràgrafs separats iniciats amb el mot *considerant* s'apreciaran els punts de dret fixats per les parts i es donaran les raons i fonaments legals que es considerin procedents per al veredictes que hagi de dictar-se i s'hi citaran les lleis o doctrines que es considerin aplicables al cas. Quan en la substanciació del judici s'haguessin comès defectes o omissions que mereixin una correcció, s'apreciaran en el darrer *considerant* i s'hi exposarà, si escau, la doctrina que mena a una recta intel·ligència i aplicació de la llei.

Un cop enunciat els *resultants* i els considerants, es transcriurà el *veredictes*, en el qual, a més de la decisió principal, es fixarà l'import o les bases segons les quals s'hagi de fer la liquidació de la condemna de fruits, interessos, danys o perjudicis, quan correspongui. En el veredictes es faran també, quan escaigui, les prevencions necessàries per corregir les faltes que s'haguessin comès en el procediment i, si mereixessin una correcció disciplinària, podrà ser imposada per acord reservat quan es consideri convenient.

També indica aquesta llei que el tractament personal emprat en una sentència ha de ser la primera persona del singular (cas que un sol jutge emetés la sentència) o la primera persona del plural (en el cas d'emetre-la més d'un jutge).

Així doncs, seguint les indicacions d'aquesta llei, una sentència hauria d'adquirir la forma següent:

(Lloc i data)
(Noms i cognoms del Jutge o indicació de la Sala), Jutge d _____,
_____, he vist
el procés del judici d _____ promogut pel Procurador
_____, en nom i representació d _____,
defensat per l'Advocat _____, contra _____,
representat pel Procurador _____ i
defensat per l'Advocat _____, sobre
_____.

RELACIÓ DE FETS

1. El Sr. _____ Procurador en representació de
_____, presentà davant d'aquest
Jutjat un escrit en el qual promovia Judici _____
contra _____ sobre _____,
basant-se en els fets que es detallen a la demanda i que aquí es tenen per
reproduïts, i també la _____.

2. La demanda fou admesa per una provisió del dia _____
_____ i _____.

3. _____.

FETS PROVATS

1. _____.

2. _____.

FONAMENTS JURÍDICS

1. _____.

2. _____.

DECISIÓ

En atenció als fets exposats, als que es consideren provats i als fonaments
jurídics adduïts
DECIDEIXO (o DECIDIM)
Primer. _____
Segon. _____

Aquesta és la meva (o nostra) sentència que jutjant de manera definitiva,
mano i signo (o manem i signem).

Tanmateix, cap dels textos paral·lels que hem trobat (ni en català ni en espanyol) no segueixen rigorosament aquest esquema. L'aspecte que primer s'observa és el tractament. El Magistrat Ponent no empra, en el text que analitzem, la primera persona més que en l'última frase, on fa servir la primera persona del plural. En la resta del text utilitza la tercera persona del singular («Aquest Tribunal va dient...») A simple vista podem observar que l'esquema en què s'estructura la sentència no es correspon amb el que dicta la Llei. I així ho podeu veure en l'esquema del text paral·lel (Esquema 6: Estructura del text paral·lel català): Després veiem que la part inicial de la sentència no inclou totes les dades que indica la Llei i suprimeix els noms dels advocats i procuradors i l'objecte del plet. El següent apartat hauria de ser la «Relació de fets», però aquest text passa directament als «Fets provats». Després continua amb els «Fonaments jurídics» i amb la «Decisió» on tan sols varia la redacció respecte a l'exemple que abans hem indicat. La cloenda, però, roman intacta.

Per tal de conèixer més aquest text i sentir-nos així capaces de fer front a la traducció, l'hem analitzat d'una manera més exhaustiva.

ANÀLISI DEL TEXT PARAL·LEL EN CATALÀ

1. MARC ENUNCIATIU

- A. *Autor*: Tribunal Superior de Justícia de Catalunya
- B. *Font*: Particular
- C. *Tipus de publicació*: documentació oficial
- D. *Data*: 28 de novembre de 1994
- E. *Àrea temàtica*: conflicte laboral (tema jurídic)
- F. *Públic*: les parts en litigi
- E. *Extensió*: text complet

2. EL TEXT

- A. *Tipus*: combina l'exposició, amb l'argumentació i l'exhortació
 - B. *Dimensió comunicativa*:
 - 1. *Registre*:
 - a) *camp*: jurídic
 - b) *tenor*: molt formal
 - c) *mode*: escrit per ser dit/ llegit
 - 2. *Dialecte*:
 - a) *temporal*: contemporani
 - b) *geogràfic*: oriental
 - c) *social*: no marcat
 - d) *estàndard*: no estàndard (argot jurídic)
 - e) *idiolecte*: marcat
 - C. *Dimensió pragmàtica*:
 - 1. *Intencionalitat*: instruir, ordenar
 - 2. *Màximes conversacionals*: viola la màxima de quantitat a causa del caràcter jurídic (cerimoniós) del text
 - 3. *Acte de parla*: directiu
 - 4. *Elements de cohesió i coherència*: formals
-

D. Dimensió semiòtica:

1. *Referències* a lleis i decisions judicials anteriors
2. *Discurs*: neutre
3. *Gènere*: sentència
4. *Tipus de text*: instructiu sense opció

Com ja hem fet abans amb la sentència britànica, hem esquematitzat les formes d'elocució de manera que les poguéssiu veure amb més claredat. Us remetem a l'apèndix perquè observeu l'Esquema 7: Formes d'elocució en les sentències en català.

També voldríem examinar el llenguatge que empra aquesta sentència. Com ja hem esmentat diverses vegades al llarg d'aquest treball, el llenguatge jurídic presenta unes particularitats especials entre les quals destaquen l'estil solemne i el registre formal. Per tal d'aconseguir aquest estil solemne es fan servir termes arcaïtzants («puix que» [lí. 149]) o fins i tot llatínismes («modus operandi» [lí. 71], «in natura» [lí. 174]) que han perdurat al llarg del temps i que en l'actualitat es conserven en aquest argot. També s'hi empra molt més sovint que en el llenguatge planer una mena de gerundi conegut com a gerundi del B.O.E. («estimant» [lí. 164]).

Pel que fa a l'estil, hem de dir que és molt rebuscat i embolicat, amb la consegüent dificultat de comprensió. Les frases són molt llargues i abunden les subordinades relatives. Com a bon exemple podem esmentar les línies 127-136 d'aquesta sentència, que constitueixen tota una frase. Aquesta complexitat es contradiu, però, amb les instruccions de la Llei d'Enjudiciament Civil, ja que s'hi especifica que el llenguatge ha de ser clar i concís.

El registre del llenguatge jurídic català manté, com l'anglès, un to formal, a l'establiment del qual contribueix la utilització de termes específics d'aquest camp temàtic. Aquests termes, d'altra banda, ajuden a emetre un text unívoc, que represente la realitat tal com l'emissor vol representarla.

Pel que fa als dialectes, l'única qüestió que voldríem remarcar és que el text que tenim a les mans es troba marcat geogràficament. Pertany al dialecte oriental, la qual cosa es veu justificada per l'origen de la sentència: el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

4. COMPARACIÓ

Abans de continuar amb la traducció trobem interessant aturar-nos i explicitar les diferències que trobem entre les dues llengües, el català i l'anglès, pel que fa a aquest gènere.

Les diferències més evidents es produeixen en l'estructura i les podem observar en els esquemes respectius que us hem adjuntat. També es pot veure a simple vista una altra curiositat. En la sentència en català un únic magistrat és qui pronuncia el parlament en nom dels tres jutges que hi intervenen. En canvi, en la sentència anglesa tots tres jutges prenen la paraula, tot i que tan sols vulguen dir que hi estan d'acord. Si mirem les sentències una mica més de prop, veiem que, tot i compartir la complexitat, aquesta és més accentuada en el text català. De fet, en el nostre cas ens ha resultat més difícil entendre el text català que l'anglès, tot i que el català siga la nostra llengua materna.

Com a última observació, voldríem comentar les diferències quant a les formes d'elocució, ja que són molt pronunciades. En el text anglès predomina indiscutiblement l'argumentació. Amb això el jutge pren un paper decisiu dins la decisió judicial, en contraposició al paper del jutge en un

sentència en català. El jutge català es limita, en la part argumentativa, a explicar el que les lleis dicten. En canvi, el jutge anglés quasibé es pren la seua intervenció com a excusa per a *filosofar* sobre les qüestions involucrades en el cas. Així doncs, el magistrat britànic té molta més llibertat per a dir tot allò que vulga i el text guanya, d'aquesta manera, en riquesa i expressivitat.

Naturalment, en una traducció jurídica, aquestes diferències s'han de respectar. La traducció d'una sentència no és, ni de bon tros, comparable a la d'una carta al director, posem per cas, on hauríem d'adoptar l'esquema de la llengua meta per al gènere en qüestió. En un text jurídic la traducció ha de ser «palesa». El lector en llengua meta ha de saber que el text que llig no és original, sinó una traducció, ja que els lectors habituals d'aquesta mena de textos tenen una formació jurídica, amb la qual cosa coneixen la diferència entre els sistemes jurídics. Per això mantindrem totes les característiques del text original en la nostra traducció.

5. EL TEXT ORIGINAL: L'ANÀLISI

Un cop vistos els punts 0 i 0, ja ens trobem prou familiaritzats amb aquest tipus de text per a passar a l'anàlisi del text que traduirem. La metodologia de l'anàlisi serà la mateixa que hem fet servir fins ara, és a dir, primer l'estructura superficial i després una de més profunda. Podeu veure l'esquema de l'estructura en l'apèndix. (Esquema 1: Estructura del text original.)

L'estructura de les formes d'elocució es correspon en aquest cas a la del model general que havíem traçat en el punt 1. De tota manera, us remetem a l'Esquema 2: Les formes d'elocució del text original de l'apèndix.

Passem ara a una anàlisi més detallada:

ANÀLISI DEL TEXT ORIGINAL

1. MARC ENUNCIATIU

- A. *Autor*: Court of Appeal
- B. *Font*: All England Law Reports
- C. *Tipus de publicació*: Repertori de sentències (documentació oficial)
- D. *Data*: 17 d'abril de 1980
- E. *Àrea temàtica*: discriminació en el treball (dimensió jurídica)
- F. *Públic*: especialitzat o interessat en aquest cas per qualsevol motiu (p.ex. estudiants)
- G. *Extensió*: part d'un text més gran

2. EL TEXT

- A. *Tipus*: combina l'exposició, amb l'argumentació i l'exhortació
- B. *Dimensió comunicativa*:
 - 1. *Registre*:
 - a) *camp*: jurídic
 - b) *tenor*: molt formal
 - c) *mode*: escrit per ser dit/ llegit
 - 2. *Dialecte*:
 - a) *temporal*: contemporani (tot i que arcaïtzant)

- b) *geogràfic*: no marcat
 - c) *social*: alt
 - d) *estàndard*: no estàndard (argot jurídic)
 - e) *idiolecte*: marcat
- C. *Dimensió pragmàtica*:
- 1. *Intencionalitat*: instruir, ordenar
 - 2. *Màximes conversacionals*: viola la màxima de quantitat a causa del caràcter jurídic del text
 - 3. *Acte de parla*: directiu
- D. *Dimensió semiòtica*:
- 1. *Referències* al sistema jurídic, a altres casos i a lleis
 - 2. *Discurs*: neutre
 - 3. *Gènere*: sentència
 - 4. *Tipus de text*: instructiu sense opció

6. EL PROCÉS DE TRADUCCIÓ

Tot procés de traducció compta amb un pas primordial: la comprensió del text. A causa de les característiques que ja hem comentat en l'anàlisi del text original (com ara el vocabulari arcaïtzant i l'estil farragós) aquest punt és particularment complicat i, per tant, requeria molt de temps i esforços considerables.

Una vegada solucionats els problemes principals de vocabulari i els bàsics de comprensió vam passar a analitzar el text d'una manera més profunda com us hem mostrat. I en aquest moment és l'hora de solucionar problemes més complexos i de sopesar possibles estratègies i solucions. Per a la solució d'aquests problemes havíem de tenir en compte la finalitat del text traduït, de manera que vam esbossar una anàlisi del text meta. Aquest ha de ser bàsicament el mateix que el del text original, amb l'excepció que l'autor de la traducció jurídica no s'ha de notar en cap cas.

ANÀLISI DEL TEXT META

1. MARC ENUNCIATIU

- A. *Autor*: El mateix que el del TO
- B. *Tipus de publicació*: Llibre de text
- C. *Data*: actual
- D. *Àrea temàtica*: discriminació en el treball (dimensió jurídica)
- E. *Públic*: estudiants poc especialitzats
- F. *Extensió*: part d'un text més gran

2. EL TEXT

- A. *Tipus*: combina l'exposició, amb l'argumentació i l'exhortació
- B. *Dimensió comunicativa*:
 - 1. *Registre*:
 - a) *camp*: jurídic

- b) *tenor*: molt formal
- c) *mode*: escrit per ser llegit

2. *Dialecte*:

- a) *temporal*: contemporani (tot i que arcaitzant)
- b) *geogràfic*: no marcat
- c) *social*: cerimoniós
- d) *estàndard*: no estàndard (argot jurídic)
- e) *idiolecte*: marcat

C. *Dimensió pragmàtica*:

1. *Intencionalitat*: instruir en el sistema jurídic anglés
2. *Màximes conversacionals*: viola la màxima de quantitat a causa del caràcter jurídic del text
3. *Acte de parla*: directiu

D. *Dimensió semiòtica*:

1. *Referències* al sistema jurídic anglés, a altres casos i a lleis
2. *Discurs*: neutre
3. *Gènere*: sentència
4. *Tipus de text*: instructiu sense opció

Dins aquest esquema és remarcable per la seua importància la finalitat. Així doncs, totes les nostres estratègies havien de ser adequades a un destinatari poc especialitzat i interessat a conèixer l'estructura, el caràcter i les dificultats d'aquest gènere. Tot tenint en compte el que acabem de dir passem a exposar alguns dels problemes a què hem hagut de fer front.

El primer problema va ser el transvasament dels termes que designaven la realitat jurídica (com ara *Master of the Rolls*, *Lord Justice*, *Court of Appeal*, *Solicitor*, *Barrister*...). Per tal d'arribar a la solució vam haver de considerar que el lector del text meta no estava familiaritzat amb els termes i que per tant no els havíem de deixar sense explicació. En els casos en què trobàvem una equivalència més o menys vàlida o aproximada vam decidir adoptar el terme traduït al català (així per exemple *Court of Appeal* ho vam traduir per «Tribunal d'Apel.lació»).

En altres casos, però, aquesta solució no era viable. Concretament, no vam considerar versemblant que un jutge anglés pogués ser tractat d'«Il.lustríssim Senyor» o d'«Il.lustríssima», per la qual cosa vam decidir deixar el tractament de *Lord*.

Una tercera estratègia va ser deixar el terme anglés, tot afegint-hi una petita explicació entre parèntesis. Aquest va ser el cas de *Master of Rolls*. *M.R.* pertany al nom de Lord Denning en quant jutge, però si ho deixàvem així corriem el risc que el lector no entengués la jerarquia entre aquest jutge i els dos que segueixen. Per això vam incloure al costat «jutge president» entre parèntesis, però tan sols la primera vegada que apareixia *M.R.*

Un altre problema van ser les característiques del llenguatge jurídic. La seua especificitat ens va portar a cercar el terme exacte, ja que una errada en aquest tipus de text podria comportar repercussions legals indesitjables. Una cas dins aquest grup va ser, per exemple, el terme *European Community Law*, que podia ser traduït per «dret» o «lleï» depenent de la realitat que designàs. Amb *statute* va passar el mateix. Tot i que aquesta paraula significa llei, no podíem oferir aquesta equivalència sinó que havíem d'incloure-hi l'adjectiu «parlamentària».

A l'hora de traduir aquests termes vam anar amb molta cura. La nostra elecció tenia la finalitat de mantenir un estil solemne i cerimoniós i ensems un to molt formal, requisit indispensable en

aquest gènere tant en la llengua de partida com en la d'arribada.

Fins ací els problemes més importants amb què ens hem trobat. La resta han estat problemes de comprensió i d'expressió comuns a tots els textos i no específics d'un text jurídic. Heus ací quan se soluciona la polèmica qüestió de qui ha de traduir. Amb això ens referim a la dicotomia de traductor especialitzat o especialista que tradueix.

És clar que l'especialista coneix molt bé el camp en qüestió i que per això no trobarà grans dificultats a l'hora de comprendre la realitat extralingüística i trobar les equivalències. Tanmateix, una bona traducció no és aquella en la qual el traductor entén perfectament el missatge en la llengua de partida, sinó la que permet al lector de la llengua d'arribada entendre el text. Amb aquesta finalitat, un bon traductor no necessita tan sols competències extralingüístiques, sinó també altres de lingüístiques. No obstant això, no volem dir que si l'especialista coneix molt bé les llengües implicades, el problema ja s'ha resolt; són necessàries les destreses específiques de traducció.

Nosaltres hem intentat compensar les mancances que es deriven del fet de no ser especialistes amb una bona documentació. Creiem que hem aconseguit uns bons resultats i que ens hauria resultat molt més difícil si la nostra mancança hagués tingut a veure amb la reexpressió o amb la sensibilització cap al fet de traduir i la necessitat d'aconseguir un distanciament amb el text.

7. EL TEXT TRADUÏT

M..... Ltd contra S..... (Cas 129/79)

TRIBUNAL DE JUSTÍCIA DE LA COMUNITAT EUROPEA

JUTGES K..... (PRESIDENT), O....., T..... (PRESIDENTS DE LES CAMBRES), M..... DE W.....,
5 P....., LORD M..... S....., B....., K....., D...

30 DE GENER, 28 DE FEBRER, 27 DE MARÇ DE 1980

TRIBUNAL D'APEL·LACIÓ, DIVISIÓ CIVIL

LORD D..... MR (JUTGE PRESIDENT), L..... I C.....-B..... .LJJ (JUTGES ORDINARIS)

17 D'ABRIL DE 1980

- 10 Treball – Igualtat en el tractament d'homes i dones – Mateix treball – Comparació del treball d'una dona amb les obligacions d'un home empleat anteriorment – Interval de temps considerable entre sengles treballs – Si la comparació s'ha de constrènyer a les atribucions de la dona i les de l'home en un treball contemporani – Llei de Retribució Igualitària de 1970 (esmenada per la Llei de Discriminació Sexual de 1975), article 1 (2) (a) (i) – Tractat de la CEE, article 119.
- 15 Costes – Pagament de costes – Procés relacionat amb la interpretació de la legislació – Contradicció entre el dret del Regne Unit i el dret de la CEE – Litigant que basa les seues raons en el significat del dret del Regne Unit – Si el litigant ha de tenir en consideració el dret de la CEE – Si el litigant ha de fer-se càrrec de les costes del procés quan el dret del Regne Unit a què s'havia acollit sucumbeix davant el de la CEE en ser ambdós contradictoris.

20 **LORD D..... MR.** Malgrat que aquesta demanda versa tan sols sobre costes, trobe oportú dir-hi unes paraules, puix que és una qüestió important per al públic.

La demandant, Mrs. W.... S....., fou contractada per una empresa de venda de productes farmacèutics a l'engròs amb un salari setmanal de 50 lliures. Tanmateix, en descobrir que un home (que havia deixat l'empresa) havia exercit anteriorment les mateixes funcions que ella amb un salari setmanal de 60 lliures, la demandant incoà un procediment a l'empara d'una llei parlamentària anglesa, la Llei de Retribució Igualitària de 1970 (esmenada per la Llei de Discriminació Sexual de 1975), per tal d'exigir l'equiparació del seu sou amb el de l'antic treballador. No obstant això, s'hi objectà que la seua demanda no era pas acceptable per qüestió de dret, ja que la llei parlamentària anglesa no era pas aplicable en el cas de treballs consecutius, i només podia ser-ho si l'home i la dona treballaven junts, al mateix temps i contemporàniament.

Davant aquest tribunal es debaté també aquesta qüestió i la majoria del tribunal decidí que l'objecció tenia un bon fonament. D'acord amb la interpretació que es féu de la llei, les estipulacions tan sols contemplaven la igualtat de retribució en el cas que l'home i la dona treballassen al mateix temps i contemporàniament. Aleshores, però, sorgí aquesta qüestió: quines eren les directrius del dret comunitari al respecte? Se'ns remeté llavors a l'article 119 del Tractat de la CEE. El Tribunal de Justícia de la Comunitat Europea reunit a Luxemburg havia decidit que l'article 119 del Tractat era directament aplicable en els tribunals nacionals de cada país i s'adduí que, segons l'article 119, no era pas necessari que l'home i la dona treballassen coterminàniament i al mateix temps, i que, segons aquest article, la dona tenia dret a una retribució igualitària tot i que l'home hagués cessat abans d'ella incorporar-s'hi i que la dona hagués ocupat el treball de l'home més tard.

La majoria d'aquest tribunal considerava que l'article 119 era imprecís, de manera que aquest tribunal remeté el problema al Tribunal Europeu de Luxemburg, el qual ens ha transmés la seua decisió. En aquest moment, escau de declarar, i ha de quedar clar, que les estipulacions de l'article 119 del Tractat de la CEE prevalen sobre qualsevol disposició de la llei parlamentària anglesa en matèria de retribució igualitària que es contradiga amb l'article 119. Aquesta prevalença es troba estipulada en les nostres pròpies lleis i ensems també en la mateixa Llei de la Comunitat Europea de 1972. El dret comunitari és part del nostre dret i quan s'hi produeix una contradicció, el dret comunitari preval. Això no vol dir pas que aquest suplante el dret anglés; ans al contrari, és part del nostre dret i invalida qualsevol altra part amb què entre en contradicció. Em remet, doncs, a la decisió del Tribunal Europeu. La resolució que ens oferiren fou que no calia pas que l'home i la dona treballassen al mateix temps; la dona té dret a la mateixa retribució pel mateix treball, àdhuc quan la dona comença a treballar després que l'home haja deixat el treball. D'ara endavant, tots els tribunals d'Anglaterra han d'interpretar l'article d'aquesta mateixa manera i aquesta interpretació serà aplicable en aquest cas i en qualsevol cas de natura semblant que pugués produir-se en un futur.

Si apliquem això a aquest cas, la demandant tenia raó. Malgrat que ocupà el treball després que l'home, ella tenia el dret de rebre el mateix salari que l'home. Així doncs, la demandant tenia dret a rebre 60 lliures i no pas 50. Això és el que es deriva de l'aplicació del dret comunitari al nostre dret actual i per això ha de ser aquesta la decisió.

60 En conseqüència, l'apel·lació que els empresaris interposaren ha de ser desestimada.

Nogensmenys, la qüestió que avui se'ns presentava es referia a costes. Davant nostre s'al·legà que durant la vista davant els jutjats d'afers socials, i àdhuc davant aquest tribunal, els empresaris tenien dret a contemplar únicament la llei parlamentària anglesa sobre retribució igualitària. S'hi digué que els redactors de les lleis parlamentàries pensaven que, en aquesta llei, complien les

65 estipulacions del Tractat de la CEE, i de fet així ho intentaren. El seu convenciment era tan gran que, davant el Tribunal Europeu de Luxemburg, el govern del Regne Unit al·legà que, perquè la dona tingués dret a una retribució igualitària, el seu treball havia de ser contemporani. En vista d'això, els empresaris afirmaren que tenien dret a atènyer-se tan sols a la llei parlamentària anglesa i no pas també al Tractat de la CEE, i d'aquesta manera les costes de l'apel·lació a aquest tribunal no se'ls haurien d'imposar pas a ells.

70 La resolució és aquesta: els empresaris no tenen pas dret a atènyer-se tan sols a la llei parlamentària anglesa: en tot moment haurien d'haver-se atès també al Tractat de la CEE. El dret comunitari és part del nostre dret en virtut d'una de les nostres pròpies lleis parlamentàries: la Llei de la Comunitat Europea de 1972. En aplicar-lo, l'hauríem de considerar de la mateixa manera que si trobàssim una contradicció entre dues Lleis Parlamentàries angleses i el tribunal hagués de decidir a quina s'havia d'atorgar prioritat. En 75 aquest cas, la part que perd ha de pagar les costes. D'aquesta manera, em sembla que els empresaris haurien de pagar totes les costes de l'apel·lació a aquest tribunal.

L..... LJ. Hi estic d'acord.

C.....-B..... LJ. Hi estic d'acord. Tan sols afegiria unes paraules en vista del fet sobre el qual el lletrat de la part actora ha sol·licitat l'atenció d'aquest tribunal: l'existència d'una observació del Professor H..... P.... en 80 el *Law Quarterly Review* ([1980] 96 LQR 31). Amb aquesta nota expressa l'opinió que, pel que sembla, la decisió d'aquest tribunal ha fet sorgir un dubte sobre la posició constitucional arran d'un conflicte entre la llei parlamentària anglesa i el dret comunitari. Segons el meu parer no hi ha cap possibilitat real de dubte i, si res que diguí en el meu parlament ha propiciat un dubte basat en un malentés, repetesc les paraules que emetí en la darrera ocasió: «Si a Luxemburg es declara que els termes del Tractat són contradictoris amb les 85 estipulacions de la Llei de Retribució Igualitària, el dret europeu prevaldrà sobre la legislació local en qüestió.» I continuí dient aquests mots: «Però aquesta decisió judicial de Luxemburg no podria pas afectar el significat de la llei parlamentària anglesa.» (vegeu [1979] 3 All ER 325 en 335-336).

Fóra possible que m'expressés en uns termes un poc massa generals. La majoria d'aquest tribunal considerà que no hi havia pas ambigüitat en les paraules de la Llei de Retribució Igualitària de 1970 que 90 haguéssim d'interpretar; per tant, com que no hi ha ambigüitat, la majoria considerà que no era pas escaient, segons les normes d'interpretació angleses, de mirar més enllà de la llei parlamentària, cap a l'article 119, com a ajut per a la interpretació. Segons el meu parer, això era clarament encertat, però he de deixar clar que si jo hagués estimat que existia cap ambigüitat en la llei parlamentària anglesa, hauria cregut adient de considerar l'article 119 com a ajut per a resoldre l'ambigüitat.

95 Tan sols volia afegir aquestes paraules a causa del dubte desencadenat arran de l'article en el *Law Quarterly Review*.

Recurs d'apel·lació desestimat.

Advocats Procuradors: B..., S.... & G.... (de la part demandada); J.... L. W... (de la part demandant).

S..... G..... Advocada

8. CONCLUSIÓ

Fins ací ha arribat el nostre intent de familiaritzar-nos amb un treball d'investigació. Creiem que l'experiència ha estat molt profitosa i que hem aconseguit assolir els objectius, modestos, que ens havíem proposat en un principi. Cal dir, també, que això no ha estat una tasca fàcil, però creiem que tots els esforços han obtingut un resultat satisfactori. Si, a més a més, hem aconseguit fer reflexionar algú sobre les diverses consideracions que un traductor jurídic ha de tenir en compte, les dificultats a què s'enfronta i els riscos als quals s'exposa, ens sentirem més que contentes.

Ara tan sols queda desitjar que l'ampli ventall de possibilitats de treball que oferta en l'actualitat la traducció jurídica, s'obriga a la nostra llengua materna. Nosaltres no pensem que això siga una utopia, ja que ara com ara hi ha certes tendències que ens porten a pensar en la possibilitat que els diputats puguen emprar la seua llengua en les reunions de govern i que gràcies a Andorra el català siga llengua oficial dins la Unió Europea. Si això esdevingués realitat augmentaria considerablement el nombre de documents que haurien de ser traduïts al nostre idioma i, amb això, la necessitat de traductors.

9. APÈNDIX

Esquema 1: Estructura del text original

Esquema 2: Les formes d'elocució del text original

Esquema 3: Formes d'elocució en les sentències britàniques

Esquema 4: Estructura del text paral·lel

Esquema 5: Formes d'elocució en el text paral·lel anglès

Esquema 6: Estructura del text paral·lel català

Esquema 7: Formes d'elocució en les sentències en català

Sentència 1: Text paral·lel britànic

Sentència 2: Text paral·lel en català

Sentència 3: Text original

**NOM DEL CAS I
CODI**

TRIBUNAL/S ON S'HA VIST EL CAS ANTERIORMENT
NOMS DELS JUTGES
DATA

TRIBUNAL ON ES VEU EL CAS
ACTUALMENT
NOM DELS JUTGES
DATA

RESUM de les qüestions tractades en el cas i en la decisió del jutge, lleis que hi tenen a veure i precedents que ajuden a decidir la sentència en forma de NOTES breus (amb o sense explicacions)

JUDGMENT

Primer PARLAMENT

Nom del primer JUTGE.

FETS

DECISIÓ anterior

DECISIÓ sobre l'APEL·LACIÓ

Nom del segon JUTGE. Segon parlament

Nom del tercer JUTGE. Tercer parlament
EXPLICACIONS sobre qüestions legals

SENTÈNCIA final

SOLICITORS de les dues parts

BARRISTER

EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ
ARGUMENTACIÓ
EXHORTACIÓ
EXPOSICIÓ
EXPOSICIÓ
ARGUMENTACIÓ

EXHORTACIÓ

EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ

ARGUMENTACIÓ

EXHORTACIÓ

EXHORTACIÓ

EXPOSICIÓ

Nom del cas

TRIBUNAL ON ES VEU EL CAS
NOMS DELS JUTGES
DATA

RESUM de les qüestions tractades en el cas i en la decisió del jutge, lleis que hi tenen a veure i precedents que ajuden a decidir la sentència en forma de NOTES breus

Sumari dels fets relacionats amb el cas

Held: sumari de la decisió judicial

Notes: referències dels precedents (casos esmentats en la decisió final o durant el judici)

Sumari del judici anterior

Advocats que hi intervingueren per cadascuna de les parts

JUDGMENT

Primer PARLAMENT

Nom del primer JUTGE.

Breu exposició dels FETS

CONSIDERACIONS sobre diversos aspectes del cas

DECISIÓ final

Nom del segon JUTGE. Segon parlament

Nom del tercer JUTGE. Tercer parlament

EXPLICACIONS sobre qüestions legals

DECISIÓ

SENTÈNCIA final

SOLICITORS de les dues parts

BARRISTER

EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ - ARGUMENTACIÓ

EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ - ARGUMENTACIÓ

EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ
ARGUMENTACIÓ
EXHORTACIÓ
EXPOSICIÓ
EXPOSICIÓ
ARGUMENTACIÓ
EXHORTACIÓ

EXHORTACIÓ

EXPOSICIÓ

TRIBUNAL
TIPUS DE SALA

Núm. Resolució
Judicial

Jutges

Lloc, data
Formació del tribunal

EN NOM DEL
REI

ha dictat la
següent

SENTÈNCIA NÚM. X/Y

Dades del demandant, raó de la demanda, demandat i Magistrat Ponent.

FETS PROVATS

PRIMER...
SEGON...
...

FONAMENTS DE DRET

PRIMER...
 a)...
 b)...
SEGON...
...

«Atesos els preceptes legals citats, altres de concordants i la resta de disposicions d'aplicació general i pertinent,

-

DECIDIM

Que,.....
..... hem de declarar i DECLAREM: a).-
b).-

Si es pot presentar un recurs

Directrius sobre el que s'ha de fer amb la sentència

«Aquesta és la nostra sentència que, jutjant de manera definitiva, manem i signem.»

EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ AMB ARGUMENTACIÓ

EXHORTACIÓ

EXPOSICIÓ

EXHORTACIÓ

EXPOSICIÓ

Attorney General v B. and another

COURT OF APPEAL, CIVIL DIVISION

LORD D..... OF L..... MR, P.... AND N..... LJ

31 JULY 1990

- 5 *Injunction – Breach of covenant – Breach of undertaking – Contract of service – Undertaking expressed to be perpetual and worldwide – Employee employed in royal household on terms that he would not disclose information about his employment without authority to unauthorised persons or in a book – Employee planning to publish book about his employment in royal household – Attorney General bringing action against employee and Canadian publisher for worldwide restraint against publication – Whether Attorney*
- 10 *General entitled to worldwide interlocutory injunction against employee and publisher restraining publication of book – Whether injunction should be limited to United Kingdom.*

The first defendant was employed in the royal household between 1980 and 1983 on terms which included a contractual undertaking not to disclose, publish or reveal any incident, conversation or information concerning any member of the royal family or any visitor or guest which came to his knowledge during his

15 employment in the royal service unless duly authorised in writing to do so. The undertaking was perpetual and worldwide and the first defendant expressly acknowledged that it included an agreement on his part not to publish any such matter in any book. The second defendant, which was a Canadian company controlled by the first defendant, planned to publish in the United Kingdom a book written by the first defendant about his service in the royal household. The book was a flagrant breach of the first defendant's undertaking. The

20 first defendant having refused to comply with the terms of his undertaking, the Attorney-General issued a writ applying for worldwide injunctions against the defendants restraining publication of the book. The Attorney injunction against the first defendant applying within and outside the United Kingdom while the injunction against the second defendant was limited to the United Kingdom. The first defendant appealed against the order in so far as it had extra-territorial effect and the Attorney General cross-appealed seeking

25 an order having extra-territorial effect against the second defendant.

Held – The Attorney General's claim was not based on a breach of confidentiality but on a breach of contract, the consideration for the covenant by the first defendant not to publish matter concerning his experiences in the royal household being the agreement to take him on the staff of the royal household and to pay him wages or a salary. Accordingly, the first defendant had for a consideration entered into a negative

30 covenant which was limited neither territorially nor in time and such a covenant was enforceable provided it could not be attacked for obscurity, illegality or on public policy grounds such as being in restraint of trade. The covenant was not void on any ground of public policy or on the ground that it restricted the freedom of expression abroad contrary to art 10³ of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and in the circumstances the balance of justice required that an interlocutory injunction having

35 extra-territorial effect be granted against both defendants. The appeal would therefore be dismissed and the cross-appeal allowed (see p 259 *f* to p 260 *c g*, p 261 *c e* to *h* and p 262 *c e* to *g*, post).

Notes

For injunctions to restrain breach of express negative covenants, see 24 Halsbury's Laws (4th edn) paras

³ Article 10, so far as material, is set out at p 260 *j* to p 261 *b*, post.

992-993, 995, and for cases on the subject, see 28(4) Digest (and reissue) 294-301, 6022-6078.

40 **Cases referred to in judgments**

A-G v G. N. Ltd [1987] 3 All ER 316, [1987] 1 WLR 1248, HL.

A-G v G. N. Ltd (No a) [1988] 3 All ER 545, [1990] 1 AC 109, [1988] 3 WLR 776, HL.

A. C. Co. v E. Ltd [1975] 1 All ER 504, [1975] AC 396, [1975] 2 WLR 316, HL.

D. v A. (1878) 3 App Cas 709, HL.

45 **Cases also cited**

B. I. CoSA v B. [1989] 1 All ER 433, [1990] Ch 13, CA.

Haiti (Republic) v D. [1989] 1 All ER 456, [1990] QB 202, CA.

Interlocutory appeal

50 The first defendant, M. J. B., appealed against that part of the order of W. J dated 27 July 1990 whereby in an action brought by the Attorney General against the first defendant and the second defendant, F. P. Ltd, to restrain publication of a book entitled ‘Courting Disaster’ the judge granted the Attorney General an injunction having extra-territorial effect restraining the first defendant whether by himself, his servants or agents or otherwise howsoever from breaching the terms of his contract of employment dated 9 January 1980 in the royal household by causing or permitting or authorising the publication of or by publishing the book and by disclosing, publishing or revealing any incident, conversation or information concerning any member of the royal family or any guest or visitor which came to his knowledge during his employment in the royal service or any incident, conversation or information relating to his employment in royal service until judgment or further order. The Attorney General cross-appealed against the judge’s order whereby he granted him a similar injunction against the second defendant but limited its effect to the United Kingdom. The facts are set out in the judgments of Lord D. MR.

D. P. for the defendants.

C. G. QC and *H. R.* for the Attorney General were not called on.

65 **LORD D. OF L. MR.** The first defendant, Mr B., was employed in the royal household, in what capacity has not been revealed, between 1980 and 1983. On entering that employment and as a condition of entering it, he signed the following undertaking:

70 ‘I HEREBY UNDERTAKE in consideration of my being employed on the terms set out in Part I that I will not, either during or after my service, disclose, publish or reveal to any unauthorised person any incident, conversation or information concerning any Member of the Royal family or any guest or visitor, which comes to my knowledge during my employment in the Royal Service, or any incident, conversation or information relating to my employment in royal Service, unless duly authorised in writing to do so. I fully appreciate that this undertaking includes an agreement on my part not to publish any such matter in any book or article, by broadcasting or television, in any newspaper or periodical or by communication to any representative of the Press.’

Earlier on it said:

75 ‘...I appreciate that I can ask for any explanation or further information. I understand these terms [of the contract]...’

80 F. P. Ltd, the second defendant, is a newly formed Canadian company of which Mr B. is the sole director and company secretary and, we are told today, the sole beneficial owner. Indeed, in the absence of any evidence to the contrary, the inevitable inference would in any event have been that F. was merely Mr B. in corporate form.

85 In June 1990 English solicitors acting for F. P. asked the Treasury Solicitor if there was any legal objection to the publication in the United Kingdom of a book entitled 'Courting Disaster', of which the solicitors enclosed a copy. The Treasury Solicitor, not unnaturally, replied that it was not his function to give legal advice to those who were not engaged in the service of the Crown. However, he did pass the copy across to the solicitors acting for the Queen in her personal capacity, and as a result those solicitors replied saying that any publication would be a flagrant breach of Mr B.'s undertaking. In reply to that letter, the solicitors (it will be remembered that they were the solicitors acting for F. P. at that stage and not Mr B.) stated that Mr B. was not prepared to comply with the terms of his undertaking and offered to accept service on behalf of F. Subsequently, they agreed to accept service on behalf of Mr B. as well.

90 The Attorney General, acting in his normal constitutional role of appearing as the plaintiff where the interests of the Queen in a personal capacity are involve, issued a writ and applied for injunctive relief against both defendants to restrain publication of this book, both within and outside the United Kingdom. Both defendants, by their solicitors, accepted service in accordance with the undertaking which the solicitors had given and, accordingly, submitted to the jurisdiction of the English court.

95 W. J, on 27 July, granted the Attorney General an injunction against Mr B., which applied both within and outside the United Kingdom. He further granted the Attorney General a similar injunction against F. P., save that it was limited to the United Kingdom. W. J also stayed the effect of his order against Mr B. in respect of its extra-territorial effects, but only in so far as those extra-territorial effects related to the performance of existing contracts, and then only pending an appeal to this court. The existing contracts referred to concerned serialisation rights, which it is said that F. or Mr B. had granted to various outside foreign bodies, such as 'Paris Match'.

100 Neither defendant seeks to appeal against the order in so far as it relates to the United Kingdom. In not seeking so to appeal they appear to have overlooked the fact that the jurisdiction of this court is limited to England and Wales, but nothing turns on that.

105 However, Mr B. disputes the right of the judge to make an order having extra-territorial effect so far as he was concerned. The Attorney General, for his part, cross-appeals, seeking an order having extra-territorial effect against F. P., contending correctly that, when the matter came before W. J, it was believed on the basis of statements by the defendants' solicitors that F. P. was independent of Mr B., whereas it is now accepted that that was not correct. The error was a misunderstanding by the defendants' solicitors and very properly, and as one would expect, the solicitor concerned corrected it as soon as he became aware of the error.

110 I need not pause to consider whether the judge's judgment was right on the footing on which he thought he was giving it, namely that F. P. was a foreign company entirely independent of Mr B. because, of course, the facts are entirely different and it is for us to make up our won minds as to what should now be done.

115 It is, in my judgment, very important to notice that this is not a case such as *Spycatcher* (see eg *A-G v G. N. Ltd (No 2)* [1988] 3 All ER 545, [1990] 1 AC 109), where the Attorney General is relying on a duty of confidentiality. His claim is based on a breach of contract, the consideration for the covenant by Mr B. (that he would not publish matter true or false concerning his experiences in the royal household) being the agreement by those concerned to take him on the staff of the royal household and to pay him wages or a salary. It is not in principle in any way different from the case of someone who enters into a contract with a newspaper whereby the person concerned undertakes, in consideration of a money payment, not to give

their story to anyone else for publication. The newspaper in those circumstances could be likely to publish, but they would not be obliged to publish. That is an exact analogy here: the royal household would be entitled to authorise publication of they wished but equally are fully entitled under the contract to refuse to allow it.

125 Nothing also turns, let me make it clear, on the fact that the plaintiff is the Queen or the royal household or the royal family. Exactly the same considerations would apply if the employer had been an ordinary citizen.

130 It is a simple case of someone who has entered into a negative covenant for a consideration where the covenant is not limited territorially and is not limited in time. As N. LJ pointed out in argument, in such circumstances the courts habitually enforce the covenant provided only that the covenant itself cannot be attacked for obscurity, illegality or on public policy grounds such as that it is in restraint of trade.

135 Neither defendant at this stage suggests that the conduct of Mr B. has been other than a flagrant breach of contract, although counsel for the defendants reserves the right hereafter to submit that there may be circumstances which would excuse it or avoid that conclusion. Neither now disputes the correctness of the judge's order, which was of course an interlocutory order, in so far as it relates to the United Kingdom or possibly to England and Wales. The sole issue on this appeal has been the extra-territorial effect of the court's order.

140 We were told that the book has been published in Canada, the United States and Bermuda and that 20,000 copies have been printed. Whether any have been sold we know not, but certainly we are invited to believe that a significant number have been sold. We were told that it has been serialised by 'Paris Match' but that 'Paris Match', for reasons which are not very difficult to divine, have thought it commercially highly imprudent to include the serialisation in copies distributed within this country.

145 This is, it is true, an interlocutory application which we are considering on this appeal and, to that extent, counsel for the defendants has to establish that there is a triable issue as to the defendants' defence. For my part I am bound to say that I think this is wholly unarguable and that, in a case such as this, on a final hearing it is inevitable that an injunction would be granted. However, it would be quite wrong for us so to rule, since that will be a matter for the trial judge and, on the footing that this is an interlocutory application, the most that counsel for the defendants can say and all, to be fair to him, he does say is that there is a triable issue. Accordingly, we are concerned with the traditional weighing of factors set out in Lord D.'s speech in *A. C. Co. v E. Ltd* [1975] 1 All ER 504, [1975] AC 396.

150 No one suggests or could suggest that damages would be an adequate remedy for the plaintiff, and there may well be difficulties in calculating the damages if the defendants were to succeed. Thus, we are concerned with where the balance of justice lies: 'convenience?' is the word used in the report but that may be misleading. Pending a final hearing, the balance of justice clearly dictates that some injunction be granted.

155 Indeed, counsel for the defendants does not dispute that. What he disputes is the width of it. As I understand it, what he says is that foreigners, unlike the citizens of this country, have a right to be informed which overrides contractual rights. For that somewhat startling proposition he relies in part on art 10 of the Convention for the Prosecution of Human Rights and Fundamental Freedoms (Rome, 4 November 1950; TS 71 (1953); Cmd 8969), which is conveniently set out in the speech of Lord T. in *A-G v G. N. Ltd* [1987] 3 All ER 316 at 355, [1987] 1 WLR 1296. It is in these terms:

160 (1) Everyone has the right to freedom of expression. This right shall include freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers.

(2) The exercise of these freedoms, since it carries with it duties and responsibilities, may be subject

165 to such formalities, conditions, restriction or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for the protection of the reputation or rights of others, for preventing the disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary.’

170 Counsel for the defendants fastens on the exception of preventing the disclosures of information received in confidence and suggests that it is not for the English courts to decide whether the democratic right of foreigners would be infringed by disclosure of information received in confidence.

175 For my part, I would have thought that much more relevant was the question of whether a man’s word is his bond and whether contractual obligations freely entered into shall be maintained. It is not a question of what foreigners are entitled to read, but what someone subject to the jurisdiction of this court is entitled to publish and it is an incidental result that, if he cannot publish, foreigners cannot read. I am bound to say, having read this book, I do not think they will miss anything at all, but that is merely a personal view. I cannot believe that there is a foreign country which would regard the sanctity of contract as not being of enormous importance and central to the necessities of a democratic society.

180 The only other point which counsel for the defendants makes is that there has been one month’s delay in bringing these proceedings, from the moment when the Attorney General first learnt of the proposed publication and of the existing publication abroad. That cannot amount to acquiescence and that would be the only basis on which it would really be possible to rely on it as a defence and I attach no importance to it whatever.

185 My abiding impression of this case is that I have confirmed my admiration for counsel for the defendants as an advocate in his ability to dress up the wholly unarguable as if it had a scintilla of a basis of reason. I can see no reason whatever why Mr B. should not be restrained worldwide from publishing this book, and I can see no reason why the same width of injunction should not be applied to F. P. Accordingly, I would allow the cross-appeal and dismiss the appeal.

P. LJ. I agree and do not wish to add anything.

190 N. LJ. I also agree. Because I believe that the facts of this case are quite unexceptional, being governed by well-settled principles of contract law and practice which are not at all affected by any recent developments in regard to implied obligations of confidentiality and their effect on third parties, I add some observations of my own.

195 The first defendant, in consideration of his being employed on the terms set out in his contract of service, expressly undertook that he would not, either during or after his service, disclose, publish or reveal certain incidents, conversations or information unless he was duly authorised in writing to do so. He expressly acknowledged that the undertaking included an agreement on his part not to publish any such matter in any book. It is not suggested, it could not be suggested, that the undertaking was void for uncertainty. It is not suggested, it could not be suggested, that it was void on any ground of public policy which is recognised by
200 the existing authorities. It is to be observed that the prohibited disclosures, publications and revelations were not limited either in point of time or geographically. The undertaking was perpetual and worldwide.

In this state of affairs the question whether an injunction to restrain the first defendant from publishing his book, either inside or outside the jurisdiction, ought or ought not to be granted would appear to be answered by the authoritative statement of principle made by Lord C. LC in *D. v A.* (1878) 3 App Cas 709 at

205 720 which, because the argument for the defendants has effectively ignored it, deserves to be restated:

210 'If parties, for valuable consideration, with their eyes open, contract that a particular thing shall not be done, all that a Court of Equity has to do is to say, by way of injunction, that which the parties have already said by way of covenant, that the thing shall not be done; and in such case the injunction does nothing more than give the sanction of the process of the Court to that which already is the contract between the parties. It is not then a question of the balance of convenience or inconvenience, or of the amount of damage or of injury—it is the specific performance, by the Court, of that negative bargain which the parties have made, with their eyes open, between themselves.'

215 It has often been observed, no doubt correctly, that that is the principle which governs the grant or refusal of an injunction at trial. But in a case where the validity of the covenant cannot sensibly be attacked it is difficult to see what practical difference there can be at the interlocutory stage. Applying the converse of the A. C. principles (see A. C. Co. v E. Ltd [1975] 1 All ER 504, [1975] AC 396) to the present case, I would say that there is no real prospect that the first defendant will succeed in resisting the grant of a perpetual injunction at the trial. On that footing an injunction ought to be granted until that time.

220 What then is said to be so special about the present case? Counsel for the defendants submits that at the trial it will be open to the first defendant to contend that the undertaking is void on grounds of public policy. He submits that it is contrary to public policy for the English court to make an order whose effect would be to decide what people abroad may or may not read. That, he says, is something which ought to be left to the decision of the local courts.

225 I know of no principle of our law by which that submission can be supported. A valid covenant restricting freedom of expression abroad is just as much enforceable as a valid covenant restricting freedom of action abroad, for example a valid covenant in restraint of trade. True it is that the local courts may or may not enforce the covenant if it is sued on in the foreign country. But that has nothing at all to do with the question whether it is or is not right for the English court to grant an injunction to restrain a breach of a worldwide undertaking entered into in an English contract between persons who are amenable to the jurisdiction of the English court.

230 In the circumstances, I am of the opinion that no ground has been shown on which an interlocutory injunction could be refused. For these reasons, as well as for those given by Lord D. MR, I too would dismiss this appeal. Now that it appears, contrary to what was said in evidence before W. J., that the second defendant is only the alter ego of the first defendant, I also agree that the cross-appeal should be allowed.

235 *Appeal dismissed. Cross-appeal allowed. Leave to appeal to the House of Lords refused.*

Solicitors: *J. & L.* (for the defendants); *F. & Co* (for the Attorney General).

M. R. P. Barrister.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE
CATALUNYA
SALA SOCIAL

5 Autos núm.: D-6/94
A.LL.

Il·lm. Sr. J. DE Q. P.
Il·lm. Sr. P. F. L.
Il·lm. Sr. S. M. G.

Barcelona, vint-i-vuit de novembre de mil nou-cents noranta quatre.

10 La Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, formada pels Il·lms. Srs. citats al marge,

EN NOM DEL REI

ha dictat la següent

SENTÈNCIA

NÚM. 6/94

15 En les actuacions núm. 6/94, d'aquesta Sala, iniciades a raó de demanda de CONFLICTE COL·LECTIU, a instància de S. M. P., en qualitat de Presidenta de la Secció Sindical de CC.OO. a l'empresa Xx contra l'empresa XX, hi ha actuat com a Ponent el Magistrat Il·lm. Sr. D. P. F. L.

FETS PROVATS

20 **PRIMER.**– L'empresa «XX», que disposa de distints Centres de Treball en totes les províncies de Catalunya, es regeix per Conveni Col·lectiu propi, del qual ara interessa destacar l'article 18.5, referit a la roba de feina del seu personal, que disposa que «al personal que s'encarrega de la roba, el manteniment, el magatzem i la neteja (amb exclusió del personal que treballa per compte d'empreses externes arrendatàries del servei) i al personal de cuina, li serà facilitat un calçat adequat a la naturalesa de la seva feina, per tal que pugui dur-la a terme de manera còmoda i higiènica. La naturalesa del calçat i la seva renovació seran establertes per l'entitat i el comitè
25 d'empresa o els delegats de personal de cada centre».

SEGON.– Durant els anys 1993 i 1994, a causa de les seves dificultats econòmiques, l'empresa no ha pogut complir l'esmentat compromís de facilitar aital calçat, pràcticament en cap dels centres de treball que posseeix.

30 **TERCER.**– L'empresa, des de fa molts anys, entregava calçat no tan sols als treballadors a què fa referència l'article 18.5 del Conveni Col·lectiu, sinó a la totalitat de la plantilla, si bé a raó d'un parell de sabates l'any per als no inclosos en l'esmentat article i dos parells al personal encarregat

de la roba, manteniment, magatzem, neteja i cuina, o sigui, el previst en el repetit article 18.5.

35 **QUART.**– Si bé abans del 1987, s’entregava el calçat físicament per l’empresa, en els centres de fora de la província de Barcelona, d’ençà d’aquella data s’optà per altres modalitats d’entrega, que abastaven des del sistema de facilitar un tiquet al treballador perquè ell mateix comprés el calçat en unes determinades botigues designades prèviament per l’empresa, assumint-ne aquesta el cost, al sistema de poder adquirir-se el dit calçat en la tenda que es considerés oportú, pagant el seu import el treballador i rescabulant-se de part del mateix fins el límit pactat prèvia presentació de la factura a l’empresa, i àdhuc, (cas del Centre de Treball de Girona) entregant 40 directament i anticipadament l’empresa el dit import en metàl·lic; import que constituïa el límit de responsabilitat de l’empresa i que s’acordà fixar-lo en 3.800 pts. el 1993 i 4.200 el 1.994. En qualsevol cas, si –en el segon sistema indicat– el treballador no esgotava en la compra del seu calçat la quantitat límit pactada anualment per l’empresa, aquesta no entregava cap diferència en 45 metàl·lic a l’usuari, havent d’assumir, per contra, el treballador del seu peculi el cost excedent de la quantitat límit pactada.

CINQUÈ.– Al Municipi de Barcelona, el referit Conveni resulta aplicable als Centres Hospital Central i Sagrat cor, ja que aquest últim, que havia gaudit de Conveni Col·lectiu propi, va 50 integrar-se dins l’empresa «XX», en fusionar-se aïtals dos centres de Barcelona, dels quals tenia major envergadura el del Sagrat Cor. En el primer Hospital s’adoptà una pauta semblant a la dels altres comarcals, facilitant-se les sabates mitjançant el sistema d’entrega de tiquet per adquirir-les el treballador en tendes ja concertades, el que no passà en l’Hospital del Sagrat Cor, en el qual entregà el calçat l’empresa fins l’any 1992, en què també adoptà l’altre sistema, unificant-se, doncs, els criteris pel que fa a Barcelona capital.

55 FONAMENTS DE DRET

PRIMER.– En compliment d’allò menat per l’article 97.2 de la Llei de Procediment Laboral, cal indicar com a elements de convicció que han permès l’anterior declaració de fets provats els següents:

- 60 a).– Els tres primers ordinals registren conformitat de les parts litigants.
 b).– Els altres dos fets provats, a més del fet que també han resultat en les qüestions essencials conformes, deriven del documents núm. 1, 3, 4, 5, 6 i 7, de la part actora, dels documents núm. 1 i 2 de la part demandada, de la confessió en judici del Sr. S. C. C. i de les declaracions testificals del Sr. E. R. M., I. V. R. i I. P. C.

65 **SEGON.**– Atès que la part demandada ha reconegut la seva obligació de facilitar calçat a aquells treballadors als quals encara no se’ls ha subministrat en els anys 1993 i 1994 a causa de les dificultats econòmiques esmentades i atès el conflicte col·lectiu queden emmarcats dins una qüestió eminentment pràctica, com és la del «modus operandi» en el compliment de l’obligació, entenen la part actora, segons diu en la súplica de la demanda, que el sistema adequat és l’entrega «a cada 70 trabajador afectado que aún no haya recibido los vales correspondientes, los dos vales correspondientes al año 1994, por un importe, cada uno de ellos, de 3.800 pts. y 4.200 pts., respectivamente cada año, para aquellos trabajadores especificados en el artículo 18.5 del Convenio Colectivo de Empresa y un vale correspondiente al año 1993 y un vale correspondiente al año 1994, por el

importe indicado anteriormente, para el resto de trabajadores», havent manifestat la dita part demandant en l'acta del judici que l'esmentada obligació empresarial s'ha fixat cada any de comú acord, bé pel sistema d'entrega de tiquet per a l'adquisició pel treballador en la tenda adient, bé mitjançant la presentació a l'empresa de la factura corresponent a aital adquisició pel seu abonament fins al límit màxim de 3.800 pts. el 1993 i 4.200 el 1994. És demandada, en canvi, a l'empara del fet que en l'article 1.5 del Conveni manifesta que no s'estableix cap sistema d'entrega, havent-se d'estar, doncs, el que es pacti a cada centre, afegint-se que, com sigui que l'Hospital del Sagrat Cor aglutina l'activitat empresarial i com sigui que en aquest centre pràcticament sempre s'han entregat físicament les sabates, no hi ha cap dret adquirit dels treballadors perquè l'empresa complimenti l'obligació de la manera que postulen els mateixos, podent-se fer, doncs, a cada centre de la forma que es cregui convenient, entre elles, la d'entrega física del calçat tal com s'ha anat fent en el principal hospital de l'empresa.

I, al respecte, cal tenir en compte el següent:

a).— És indubtable que per a resoldre la controvèrsia caldrà tenir ben present l'article 18.5 del repetit Conveni Col·lectiu, en la seva previsió del fet que «...la naturalesa del calçat i la seva renovació seran establerts per l'entitat i el Comitè d'empresa o els delegats del personal de cada centre». Nogesmenys, la manca d'acord, resultat de la inespecificitat sobre la forma de compliment del pacte, fa rebrollar la necessitat de considerar quina ha estat la manera en què l'empresa ha donat compliment al pacte fins a l'excepcionalitat marcada per la referida depressió econòmica dels dos darrers anys i, tanmateix, si aquest «modus operandi» pot tipificar-se dins la categoria jurídica de condició més beneficiosa derivada de pràctica empresarial reiterada.

Aquest Tribunal va dient (per exemple des de la ja antiga sentència de 3 d'octubre de 1989) que «la condición más beneficiosa tiene su origen en la decisión unilateral de la empresa de conceder un beneficio que sobrepasa las exigencias legales que puedan regir la materia, traducida en una ventaja de tipo patrimonial con el alcance y significado que las partes le hayan podido atribuir, bien de forma expresa o a través de actos inequívocos y reiterados que reflejen su verdadero contenido, y la incorporación a las condiciones generales de la contratación laboral impide su válida supresión o reducción, por la voluntad unilateral de la empresa, ya que únicamente es facultativo o espontáneo el acto inicial de su instauración, pero no el de su eliminación. Estas condiciones pueden tener su origen en un contrato individual o bien en una norma estatal o convencional; las primeras son inatacables por normas convencionales o estatales posteriores, ya que lo pactado por las partes en la relación individual de trabajo (artículo 3.11 c) del Estatuto), en cuanto sea más favorable al trabajador se impone a toda regulación general; las segundas pueden ser absorbidas y compensadas por la norma estatal o convencional posterior, aplicándose la más favorable en su conjunto para el trabajador (art. 26.4 del Estatuto de los Trabajadores). Pero existe una tercera vía de obtención de una condición más beneficiosa, la derivada de una mejora voluntaria adquirida por costumbre, colectivamente otorgada por el empresario», havent-se dit també (Sentencia del Tribunal Superior de Justicia de Canarias/Santa Cruz de Tenerife), que aquesta Sala fa seva, que «el uso de empresa, si bien colectivamente por su nacimiento deviene pura y simplemente individual por sus efectos, mediante una multiplicación de acuerdos individuales entre el empresario y los trabajadores, encontrándose así en presencia de condiciones más beneficiosas que con su incorporación al contrato funcionan como derechos individuales... de tal modo que los usos de empresa, cuando se configuran como tales se insertan en el sinalagma de la relación laboral, adquiriendo las características de permanencia y estabilidad propia de la condición más beneficiosa, pudiendo suprimirse

120 sólo por pacto individual derogatorio o colectivo a través de las llamadas cláusulas de absorción y compensación, porque la propia condición más beneficiosa tiene un origen colectivo que no cabría desconocer por el hecho de que la vía técnica para hacerle reconocer el valor jurídico haya sido la proyección sobre la misma de la eficacia del contrato».

125 b).– Això considerat, i pel que fa als centres hospitalaris de fora del municipi de Barcelona, que registren les varietats de compliment ja ressenyades en la relació fàctica, és indubtable que, en canviar-se d'ençà del 1987 el sistema d'entrega directa del calçat per algun dels altres referits, va generar-se una pràctica empresarial amb virtualitat suficient per configurar un dret incorporable
130 al contracte individual de treball per via de la condició més beneficiosa i en els termes explicitats en l'al·ludida doctrina, per la qual cosa resulta obligat un pronunciament sobre el fet que, si bé no pot exigir la part demandant l'efectivitat de l'obligació empresarial en el sentit que es dugui a terme precisament «con entrega a cada trabajador de los vales correspondientes», tampoc no pot l'empresa imposar, amb caràcter solutori d'aital obligació, una entrega «in natura». Aquesta darrera fórmula, en quant no utilitzada en cap hospital de fora de la ciutat de Barcelona des de l'esmentada data, no podrà ésser invocada per l'empresa, que haurà d'acudir, doncs, a un dels altres sistemes alternatius de compliment.

135 c).– Pel que pertoca als dos centres de Barcelona-ciutat, ha quedat acreditat que a l'Hospital Central ha guanyat carta de naturalesa la fórmula d'entrega de tiquets per a comprar les sabates en els llocs indicats per l'empresa, sistema també aplicat a l'Hospital del Sagrat Cor el 1992, és a dir, quan ja feia temps que s'havia produït la fusió d'ambdós. És cert que la pràctica empresarial d'un any no tindria potencialitat generatriu d'un ús empresarial incardinable en la condició més beneficiosa. Però cal dir també que, en registrar-se l'any 1992 el referit canvi, passant-se de l'antic sistema d'adjudicació directa del calçat a l'altre d'entrega de tiquet o «vale», es palesa una voluntat
140 empresarial d'unificació a Barcelona del «modus operandi» de l'entrega, iniciant-se un canvi de tendència que tot fa pensar que, per ésser, amb diferència aclaparadora, el més estès a tot Catalunya hauria continuat utilitzant-se en els anys 1993 i 1994 de no haver estat per la crisi econòmica referida, puix que poc sentit tindria unificar aital entrega per un sol any. Dóna suport aquest pensament a la consideració del fet que, de no entendre's consolidada aital pràctica a tot Barcelona, atesa la
145 fusió hospitalària referida, i l'absoluta comunicabilitat, expressament pactada en els més amplis termes, entre els dos centres, àdhuc amb possibilitat que un treballador pugui servir «en ambos hospitales dentro de la misma jornada laboral», en funció d'una «mejor organización de los servicios entre los hospitales de Barcelona y que será regulado en el momento de la fusión según lo dispuesto en el último párrafo del presente acuerdo» (Docs. núm. 2, tant de la part actora com de la
150 demandada), un distint règim de provisió de calçat introduiria entre treballadors d'igual condició unes diferències frontereres amb una situació discriminatòria propícia, lògicament, a una major conflictivitat, fent-se, doncs, més que aconsellable una uniformització prestacional per la qual, pel ja comentat, existeix prou base jurídica.

155 Atesos els preceptes legals citats, altres de concordants i la resta de disposicions d'aplicació general i pertinent,

DECIDIM

Que, estimant en part la demanda de conflicte col·lectiu interposada per la Sra. S. M. P., en la seva qualitat de Presidenta de la Secció Sindical de CC.OO., a l'empresa XX contra XX hem de declarar i DECLAREM: a).– El dret dels treballadors de «La XX» a rebre calçat adequat per a la

160 realització del seu treball a raó de dos parells de sabates anuals per als treballadors a què es refereix l'article 18.5 del Conveni Col·lectiu vigent i d'un parell de sabates també anuals per a la resta de tota la seva plantilla i en tots els centres de Catalunya, referit als anys 1993 i 1994 i per als treballadors que no haguessin gaudit de tal mesura.

165 b).- Que aquest dret haurà de portar-se a la pràctica segons l'ús que regia en cada centre hospitalari de Catalunya, fins als referits anys 1993 i 1994, amb exclusió del sistema d'entrega directa o «in natura» del material per part de l'empresa que existí abans i no en l'actualitat, en la intel·ligència que el sistema vigent als hospitals de Barcelona capital ha de considerar-se el d'entrega per part de l'empresa d'un «tiquet» o «val» perquè el treballador reculli el calçat a les tendes que indiqui l'empresa, i que serveixi com a mòdul quantitatiu la xifra màxima de 3.800 pessetes pel que fa a l'any 1993 i 4.200 pel que pertoca al 1994.

Contra aquesta sentència es pot interposar un recurs de cassació davant la Sala Quarta del Tribunal Suprem, que haurà de preparar-se en el termini dels deu dies següents a la notificació de la present sentència i en la forma prevista en la vigent Llei Processal Laboral.

175 S'ha de notificar la resolució a les parts, a l'Autoritat Laboral i a la fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i s'ha d'expedir testimoniatge que s'adjuntarà a les actuacions a les quals pertany, i s'incorporarà l'original al corresponent llibre de sentències.

Aquesta és la nostra sentència que, jutjant de manera definitiva, manem i signem.

Publicació.-La sentència anterior ha estat llegida i publicada el dia de la data per l'Il·lm. Sr. Magistrat ponent. En dono fe.

M. Ltd v S.
(Case 129/79)

COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

JUDGES K. (PRESIDENT), O., T. (PRESIDENTS OF CHAMBERS), M. DE W., P., LORD M. S., B., K., D.

5 30th JANUARY, 28th FEBRUARY, 27th MARCH 1980

COURT OF APPEAL, CIVIL DIVISION

LORD D. MR, L. AND C.-B. LJ

17th APRIL 1980

10 *Employment – Equality of treatment of men and women – Like work – Comparison of woman’s work with duties of former male employee – Substantial interval between respective employments – Whether comparison restricted to comparing woman’s work with that of man in contemporaneous employment – Equal Pay Act 1970 (as amended by the Sex Discrimination Act 1975), s 1 (2)(a)(i) – EEC Treaty, art 119.*

15 *Costs – Order for costs – Action concerned with construction of legislation – United Kingdom law inconsistent with EEC law – Litigant arguing case on basis of meaning of United Kingdom law – Whether litigant required to have regard to EEC law – Whether litigant required to pay costs of action when United Kingdom law on which he relied is struck down as being inconsistent with EEC law.*

LORD D. MR. Although this application is only about costs, I will say a word about it; because it is of public importance.

20 The applicant, Mrs W. S., was employed by wholesale dealers in pharmaceutical products. She was paid a salary of £50 a week. She discovered that a man (who had left) had previously been performing her task. He had been paid £60 a week. She took proceedings under our English statute, the Equal Pay Act 1970 (as amended by the Sex Discrimination Act 1975). She claimed that her pay should be equal to his. An objection was taken that her application was bad in point of law, because our English statute did not apply in the case of successive employment, and it only applied when the man and the woman were employed together at the

25 same time contemporaneously.
That point was argued before this court. The majority of the court held that the objection was well founded. They interpreted it as meaning that the equal pay provisions only applied when the man and the woman were employed at the same time contemporaneously. But then the point arose: what was the position under Community law? We were referred to art 119 of the EEC Treaty. The Court of Justice of the European

30 Communities sitting at Luxembourg had decided that art 119 of the Treaty was directly applicable in the national courts of each country. It was submitted that under art 119 there was no requirement that the man and the woman should be employed contemporaneously at the same time, and that, under that article, the woman was entitled to equal pay even though the man had left before she joined and the woman had taken his job afterwards.

35 The majority of this court felt that art 119 was uncertain. So this court referred the problem to the European Court at Luxembourg. We have now been provided with the decision of that court. It is important now to declare, and it must be made plain, that the provisions of art 119 of the EEC Treaty take priority over anything in our English statute on equal pay which is inconsistent with art 119. That priority is given by our own law. It is given by the European Communities Act 1972 itself. Community law is now part of our law;

40 and, whenever there is any inconsistency, Community law has priority. It is not supplanting English law. It is part of our law which overrides any other part which is inconsistent with it. I turn therefore to the decision given by the European Court. The answer they gave was that the man and the woman need not be employed at the same time. The woman is entitled to equal pay for equal work, even when the woman is employed after the man has left. That interpretation must now be given by all the courts in England. It will apply in this case and in any such cases hereafter.

45 Applying it in this case, the applicant was right. Although she was employed subsequently to the man, she was entitled to be paid the same as the man. She was entitled to be paid not £50, but £60. That is the result of the community law as applied to our present law. So that must be the decision.

The appeal that the employers brought to this court must therefore be dismissed.
50 The argument before us today was as to costs. It was argued before us that at the hearing before the tribunals, and indeed before this court, the employers were entitled to look solely to our English statute on equal pay. It was said that, in that statute, our parliamentary draftsmen thought they were carrying out, and intended to carry out, the provisions of the EEC Treaty. So much so that, before the European Court at Luxembourg, the United Kingdom government argued that, in order for the woman to be entitled to go by
55 the English statute, and not the EEC Treaty, and so the costs should not fall on them of the appeal to this court.

The answer is this: the employers had no right to look at our English statute alone. They ought throughout to have looked at the EEC Treaty as well. Community law is part of our law by our own statute, the European Communities Act 1972. In applying it, we should regard it in the same way as if we found an
60 inconsistency between two English Acts of Parliament; and the court had to decide which had to be given priority. In such a case the party who loses has to pay the costs. So it seems to me that the employers should pay all the costs of the appeal to this court.

L. LJ. I agree.

C.-B. LJ. I agree. I would only add a word in view of that fact that counsel for the applicant has drawn the attention of this court to the existence of a note by Professor H. P. in the Law Quarterly Review ((1980) 96
65 LQR 31) which apparently expressed the view that the decision of this court has created a doubt about the constitutional position arising from a conflict between an English statute and European law. In my view there is no real room for doubt, and, if anything that I said in my judgement has given rise to doubt which is based on misunderstanding, I repeat what I said on the last occasion, that 'If the terms of the Treaty are adjudged in Luxembourg to be inconsistent with the provisions of the Equal Pay Act 1970, European law will prevail over that municipal legislation'. I went on to say this: 'But such a judgment in Luxembourg cannot affect the meaning of the English statute' (see [1979]3 All ER 325 at 335-336).
70

Perhaps I expressed myself a little too widely there. The majority in this court took the view that there was no ambiguity about the words of the Equal Pay Act 1970 which we had to construe; and, as there was no
75 ambiguity, the majority took the view that it was not appropriate, according to English canons of construction, to look outside the statute at art 119 as an aid to construction. In my view that was clearly right, but I would make it clear that had I been of the view that there was an ambiguity in the English statute, I would have taken the view that it was appropriate to look at art 119 in order to assist in resolving the ambiguity.

I only add those words because of the doubt which has arisen in the article in the Law Quarterly Review.

80 *Appeal dismissed.*

Solicitors: *B., S. & G.* (for the employers); *J. L. W.* (for the applicant).

S. G. Barrister.

10. LLISTA DE VOCABULARI

Text 1

To apply (lí. 126): demanar alguna cosa, normalment per escrit. **To apply to the court:** demanar al tribunal que estenga una ordre o una resolució.

Demandar

To bring proceedings against someone (lí. 180): demandar algú, incoar un procés judicial contra algú.

Demandar algú, incoar un procés

L. J. (lí. 129): *Lord Justice*. Títol donat a un jutge ordinari del Court of Appeal (Tribunal d'Apel·lació). Plural: LJJ

L. J. (Jutge ordinari)

Solicitor (lí. 82): advocat que ha de ser assessor jurídic i pot exercir l'advocacia davant tribunals inferiors (*Magistrates' Courts* i *County Courts*). Els *solicitors*, d'altra banda, són els encarregats de preparar els expedients de la causa que serà la base de la defensa del *barrister*. Cadascú d'aquests advocats pertany a diferents col·legis professionals, «*the Bar*» i «*the Council*» respectivament. Per a referir-se al fet de donar-se d'alta en un col·legi professional s'empren termes diferents. Els *solicitors* són «*admitted to practice*» mentre que els *barristers* són «*called to the bar*».

Procurador

To dismiss (lí. 188): refusar.

Desestimar

To refer (lí. 99): transmetre un problema a algú altri perquè hi done una solució.

Remetre

Text 2

Adjudged (lí. 70): fallar, jutjar, sentenciar, resoldre, adjudicar, determinar judicialment o concedir.

Determinar

To amend (lí. 22): canviar o corregir.

Esmenar

Applicant (lí. 19): persona que demanda algú per alguna cosa.

Demandant

Argue (lí. 26): donar raons per a alguna cosa. **Argument:** discurs donat per a donar raons a favor d'alguna cosa.

Defensar, al·legar, debatre

Barrister (lí. 81): advocat que actua davant els tribunals. Els *barristers* són els lletrats que gaudeixen del dret exclusiu d'exercir l'advocacia davant els tribunals superiors d'Anglaterra i Gales (*High Court of Justice, Crown Court, Court of Appeal*). Poden representar a particulars i a la corona.

Advocat

Construction (lí. 76): interpretació del significat de les paraules.

Interpretació: procés mitjançant el qual els tribunals interpreten l'abast i la profunditat de les paraules i de les decisions en els contractes, en les lleis d'acord amb les normes d'interpretació (**Canons of construction (lí. 75)**).

Costs (lí. 13): despeses que origina un cas judicial i que el jutge atorga a la part que guanya de manera que la part que perd ha de pagar les costes de les dues parts. **To pay costs (lí. 15):** pagar les despeses d'un cas judicial. **Costs order:** ordre del tribunal imposant a algú que pague les costes.

Costes: conjunt de despeses que origina un procés judicial i que han de pagar les parts litigants. Com a norma general, les costes són imposades a la part les pretensions de la qual han estat totalment refusades. Si l'estimació o desestimació és parcial, cada part ha de pagar les causades a instància seua i les comunes per meitat. En el procediment penal les costes són sempre imposades al condemnat.

Counsel (lí. 64): advocat o advocats que representen una de les parts d'una acció legal.

Advocat, lletrat

Court of Appeal (lí. 6): tribunal civil o penal al qual acudeix una persona perquè es canvie una sentència les decisions de les quals són vinculants en el *High Court* i en tribunals més baixos.

Tribunal d'apel·lació

Division (lí. 6): secció principal de les dues de què consta el tribunal d'apel·lació (divisió civil-penal).

Divisió

European Community Law (lí. 16): lleis creades per la Comunitat Europea i aplicables als estats membres.

Dret comunitari europeu

European Court of Justice (lí. 3): tribunal responsable de solucionar conflictes relacionats amb la llei de la CEE

Tribunal de Justícia Europeu

To fall on (lí. 55): imposar alguna cosa a algú (en el text: les costes).

Imposar

Hearing (lí. 50): cas vist en un tribunal.

Cas

To hold (lí. 26): decidir o prendre una decisió judicial.

Decidir

Inconsistency (lí. 40): Falta de coherència, contradicció. Aquest terme es refereix a la incongruència entre dues coses o dues parts d'un argument... És per tant la incongruència lògica la que es veu ponderada pel terme, més que no la debilitat o pobresa del fons o la forma del discurs. Per això, no és equivalent al terme català «inconsistent» que seria en anglés «*weak*», «*fumsy*»,

«*loose*», etc.

Contradicció

Inconsistent (lí. 16): que entra en contradicció.

Contradictori

Judgement (lí. 68): decisió legal o decisió oficial d'un tribunal.

Sentència, decisió judicial

Legal proceedings (lí. 21): acció legal. ***To take proceedings (against)***: procedir judicialment (contra).

Incoar una acció judicial

Legislation (lí. 13): lleis o normes escrites que són aprovades pel parlament i aplicades pels tribunals.

Legislació: actes jurídics, facultat legislativa.

Litigant (lí. 14): persona que incoa un procés judicial contra algú.

Litigant: que pleiteja, disputa sobre una cosa en litigi.

M. R. (lí. 17): *Master of the Rolls*. Jutge president de la secció civil del *Court of Appeal* (Tribunal d'Apel·lació) i president del Roll of Solicitors (llista oficial dels *solicitors* col·legiats) i, com a tal, responsable de l'admissió d'advocats a aquest cos.

M. R. (Jutge president)

Municipal legislation (lí. 76): llei que funciona dins d'un estat en oposició a la llei internacional.

Legislació local

Parliamentary draftsman (lí. 52): advocat responsable de projectar les lleis que es presentaran al parlament.

Redactor d'una llei

Point of law (lí. 23): qüestió relativa a la llei aplicada a un cas.

Qüestió de dret

Statute (lí. 38): llei establerta i escrita, especialment pel parlament.

Llei parlamentària

Under (lí. 21): controlat per o segons.

A l'empara de, segons, en funció de

12. BIBLIOGRAFIA

- Cambridge Word Selector. Anglès-català*, Cambridge, Cambridge University Press, 1995.
- Diccionari castellà-català*, Barcelona, Enciclopèdia catalana, 1985.
- ALCARAZ VARÓ, Enrique (1994): *Diccionario de términos jurídicos. Inglés-Español, Spanish-English, 2a ed. revisada*, Barcelona, Ariel.
- CASSANY, D. (1993): *La cuina de l'escriptura*, Barcelona, Empúries.
- COLLIN, P: H. (1986): *English Law Dictionary*, Gran Bretanya, Peter Collin Publishing.
- COROMINA, E. (1991): *El 9 nou: manual de redacció i estil*, Barcelona, Diputació de Barcelona-Prensa d'Osona-Eumo.
- DE BROTO I RIBAS, Pilar (1990): *Apunts de llenguatge jurídic*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia.
- DE BROTO I RIBAS, Pilar (1991):. *Vocabulari Bàsic per als jutjats*, Barcelona, Generalitat de Catalunya.
- DUARTE I MONTSERRAT, Carles i Pilar de BROTO i RIBAS (1988): *Introducció al llenguatge jurídic. 2a ed revisada*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia.
- II·LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS DE BARCELONA (1986): *Diccionari jurídic català*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana i Proa.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (1995): *Diccionari de la Llengua Catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- OLIVA, S. i A. BUXTON (1983): *Diccionari Anglès-Català*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- PEY, S. (1986): *Diccionari de sinònims i antònims*, Barcelona, Teide.
- RILEY, Alison (1991): *English for Law*, Londres, MacMillan Professional English.
- RUSSELL, Frances i Christine Locke (1993): *English Law and Language*, Hertfordshire, Prentice Hall.
- SMITH, C.(1993): *Collins Diccionario Español-Inglés, English-Spanish* (Spanish Edition, Londres, Collins), Barcelona, Grijalbo.
- SUMMERS, D. i altres (1987): *Longman Dictionary of Contemporary English*, Harlow-Berlin-München, Longman, 1987.

12. AGRAÏMENTS

Agraïm a Anabel Borja, Josep Marco i J. R. Guzman, professors d'aquesta universitat, el seu ajut tan valuós. I donem les gràcies molt especialment a l'advocat Francesc Tàrrega i Marqués, que ha col·laborat desinteressadament en la nostra tasca de documentació. Moltes gràcies.